

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Jméno autora: Helena Šandová Šmahelová

Název práce: Preventivní programy zaměřené na psychoaktivní látky u adolescentů s diagnózou mentální retardace

Vedoucí BP: Mgr. Sylvie Tichotová, Ph.D.

Téma práce:

Téma práce i jeho celkové uchopení je netradiční a zajímavé. Autorka zvolila zároveň téma velmi specifické a opomíjené – je však skutečností, že i adolescenti s mentální retardací jsou vystaveni rizikům zneužívání psychoaktivních látek. I tomuto tématu by měla být věnována výzkumná pozornost, ačkoliv je takový výzkum vždy značně ztížen výraznými kognitivními limity na straně respondentů. Autorka tuto komplikaci obešla zaměřením na analýzu samotných preventivních programů, které by bylo možné na populaci mentálně postižených adolescentů aplikovat.

Struktura a rozsah práce:

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část, přičemž teoretická část se zaměřuje na vymezení pojmu adolescence a mentální retardace ve spojitosti s problematikou psychoaktivních látek. Praktická část je pak pojata jako SWOT analýza vybraných preventivních programů v ČR a USA.

Teoretická a praktická část, obsah práce:

Teoretická část se věnuje skutečně zevrubnému popisu problematiky adolescence, jednotlivých skupin psychoaktivních látek a závislosti. Též diagnosticky ukotvuje mentální retardaci pomocí citací z mezinárodních diagnosticko-statistických manuálů. Autorka cituje převážně české odborníky na problematiku psychoaktivních látek a adolescence. Citační normu užívá správně. Jazyk je srozumitelný a s přiměřenou úrovní odbornosti. Celkově je však patrné, že autorka narážela na velký limit v množství dostupné odborné literatury na toto velmi specifické téma. Z tohoto důvodu jsou některé kapitoly, zvláště týkající se dospívání a psychoaktivních látek spíše obecné, neboť je z pochopitelných důvodů málo výzkumů, které by se zaměřovaly na zkoumání zneužívání psychoaktivních látek u adolescentů s mentální retardací, neřku-li na preventivní programy zaměřené na tuto skupinu populace.

Empirická část je pak pojata velmi originálně jako SWOT analýza vybraných preventivních programů v České republice a Spojených státech amerických. Autorka zde nejprve detailně popisuje jednotlivé aspekty vybraných programů a posléze analyzuje jejich silné a slabé stránky stejně jako možný dopad na danou populaci. Následuje diskuze ke každému programu a kritické zamyšlení nad jeho efektivitou a možnými vylepšeními.

Autorku bych zde ráda ocenila za její velmi netradiční přístup k analýze tohoto tématu a zároveň za její odhodlání dovést tento náročný cíl ke konci i přesto, že se potýkala s velkým nedostatkem literatury k tomuto velmi specifickému, úzce zaměřenému tématu.

Jazyková a stylistická úroveň práce: autorka používá přiměřeně odborný jazyk, práce má dobrou stylistickou i gramatickou úroveň

Formální stránka práce: splněna rozsahem i obsahem

Použitá literatura a použité zdroje: autorka používá relevantní odborné zdroje, zaměřuje se na domácí autory, zahraniční jsou zastoupeni jen spíše

Využitelnost pro teorii: nízká

Využitelnost pro praxi: střední

Cíl práce: autorce se podařilo cíl její práce naplnit

Úroveň diplomové práce: Práce splňuje požadavky k obhajobě

Požadavky na autorku u obhajoby:

- U obhajoby prosím alespoň v krátkosti představte min. jeden jiný preventivní program zaměřený na psychoaktivní látky v ČR než „Drogy a my“.
- V čem a jak je třeba tyto preventivní programy dle Vašeho názoru přizpůsobovat mentálně retardovaným adolescentům?

V Poděbradech 1. 6. 2024

Mgr. Sylvie Tichotová, Ph.D.